

FOLKETINGET

EU-nyt

NYHEDSBREV | 2019-2020 | 27. OKTOBER 2021

Kommissionen fremsætter forslag om kapitalkrav til banker og realkreditinstitutter under Basel III

Efter flere udskydelser har Europa-Kommissionen i dag præsenteret forslaget til EU's implementering af den sidste del af de såkaldte Basel III-standarder. Basel III-reglerne indeholder bl.a. det såkaldte kapitalgulv, som kan betyde øgede kapitalkrav for de danske banker og realkreditinstitutter.

Kort fortalt

De internationale Basel-standarder med et krav om et såkaldt kapitalgulv udforderer den særlige danske realkreditmodel, da der ikke fuldt ud tages højde for den lavere risiko på realkreditlån ved opgørelsen af kapitalkravene.

Kommissionens forslag til implementering af disse standarder ser tilsyneladende ud til delvist at komme denne problematik i møde ved at indføre en overgangsordning frem til 31. december 2032 med lavere risikovægte for lån med sikkerhed i fast ejendom ved beregning af kapitalgulvet.

Basel-standarderne

[Basel-komitéen](#) består af centralbanker fra både EU og andre lande (den danske deltager ikke), og her drøftes rammerne for banktilsyn og retningslinjer vedrørende kapitalkrav. De aftalte Basel-standarder skal efterfølgende implementeres i EU.

Basel-komitéen offentliggjorde den 7. december 2017 anbefalinger for kreditinstitutters kapitalkrav (færdiggørelse af [Basel III](#) – til tider kaldt Basel IV). Den øvrige del af Basel-pakken blev implementeret i EU i 2013. Basel III-standarderne udspringer af finanskrisen og har til formål at gøre banksektoren og det finansielle system mere modtandsdygtigt.

Implementeringsfristen for denne sidste del var i Basel-regi sat til den 1. januar 2022, men pga. corona blev fristen udskudt med et år til den 1. januar 2023.

Kapitalgulv

Der har fra dansk side særligt været fokus på det såkaldte kapitalgulv ("output floor"), som er en del af Basel-komiteéns anbefalinger, da det bl.a. kan udfordre den danske realkredit.

Kapitalgulvet skal sikre et minimum af kapital i kreditinstitutter, som benytter såkaldte interne modeller (modsat standardmodeller) til at opgøre deres kapitalkrav. Kapitalgulvet har til formål at styrke institutternes robusthed, da det skal medvirke til at undgå en undervurdering af risikoen ved anvendelse af egne interne modeller. Kapitalgulvet fungerer på den måde, at hvis de interne modeller kommer frem til, at de risikovægtede poster er lavere end 72,5 pct. af de risikovægtede poster beregnet efter standardmodellen, så skal man anvende et kapitalgulv svarende til 72,5 pct. af standardmodellens resultat.

Kapitalgulvet rammer særligt realkreditlån til både husholdninger og virksomheder samt erhvervslån. Det skyldes, at vurderingen af risikoen forbundet med denne type lån er lavere ved brug af danske institutters interne modeller end ved brug af standardmetoden, som kapitalgulvet er knyttet til.

Kapitalgulvet kan endvidere i et vist omfang svække kapitalkravenes risikofølsomhed. Risikofølsomhed betyder, at kapitalkravene er højere for eksponeringer med større risiko for tab og omvendt. Det kan samtidig betyde et væsentligt højere kapitalkrav for de danske penge- og realkreditinstitutter.

Kommissionens forslag til implementering af Basel III i EU

Kommissionen har nu foreslået, hvordan og hvornår anbefalingerne skal gennemføres i EU-lovgivningen. Forslagene omfatter alle EU-lande og skal vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i den normale lovgivningsprocedure.

Ifølge Kommissionen skal forslaget øge modstandsdygtigheden, uden at det medfører betydelige stigninger i kapitalkravene. Ifølge Kommissionens egen konsekvensanalyse, vil implementeringen føre til en stigning i bankernes minimumskapitalkrav på gennemsnitligt mellem 6,4 pct. og 8,4 pct. på langt sigt (2030). På mellemlangt sigt (2025) ventes en stigning i kravene på mellem 0,7 pct. og 2,7 pct. Det skal ifølge Kommissionen sættes i forhold til, at hvis der ikke var foretaget særlige EU-tilpasninger ved implementeringen af Basel-reglerne i EU ville kapitalkravene stige med gennemsnitligt 18,5 pct.

Implementering af Basel III i EU

Konkret vil implementeringen ske i form af et forslag til forordning om ændring af den eksisterende kapitalkravsforordning ([575/2013](#), CRR) og et forslag til direktiv om ændring af det eksisterende direktiv om adgang til at drive kreditinstitut og om tilsyn ([2013/36/EU](#), CRD), som udgør regelsættet om kapitalkrav til banksektoren.

↳ [KOM \(2021\) 0664: forslag til ændring af kapitalkravsforordningen](#)

↳ [KOM \(2021\) 0663: forslag til ændring af direktiv om kreditinstitutter og tilsyn](#)

Kommissionen fastholder, at kapitalgulvet skal anvendes på beregningen af begge typer kapitalkrav – altså både de såkaldte minimumskapitalkrav (søjle I krav) baseret på de internationale regler og de supplerende nationale kapitalkrav (søjle II-krav). En række lande med Frankrig i spidsen havde argumenteret for en model, hvor kapitalgulvet alene anvendes på søjle-I-kravene.

Overgangsordning for lån med sikkerhed i fast ejendom

Problemet fra en dansk vinkel er som nævnt beregningen af kapitalgulvet på grundlag af standardmetoden, hvor der ved risikovurderingen af aktiverne ikke tages højde for den særlige danske model med lån mod sikkerhed i fast ejendom og deraf lavere risiko på denne del af eksponeringerne.

Det ser ud til, at Kommissionen kommer denne problematik delvist i møde ved at foreslå en overgangsordning frem til 31. december 2032 ved beregning af kapitalgulvet. Overgangsordningen betyder, at eksponeringer med lav risiko med sikkerhed i fast ejendom (realkreditlån til private) får mulighed for at bruge en lavere risikovægt på 10 pct. af den sikrede del af eksponeringen op til 55 pct. af ejendomsværdien. Frem til den 31. december 2029 kan der anvendes en risikovægt på 45 pct. på den resterende del af den dækkede eksponering op til 80 pct. af ejendomsværdien. Frem til 31. december 2032 stiger risikovægten på den resterende del af eksponeringen fra de 45 pct. op til 67,5 pct.

For at anvende overgangsordningen skal visse forudsætninger være til stede, såsom dokumenteret lav tabsrisiko på denne type eksponeringer over de sidste seks år.

Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) skal overvåge brugen af denne overgangsordning og rapportere til Kommissionen inden den 31. december 2028 om, hvorvidt risikovægtene er passende.

Kommissionen kan bl.a. på baggrund af rapporten fra EBA sende et lovforslag til Europa-Parlamentet og Rådet pr. 31. december 2031.

Forlængelse af implementeringsfristen

Kommissionens forslag til implementering af Basel III-standarderne lægger op til en forlængelse af implementeringsfristen med to år med visse undtagelser fra den foreslåede frist i Basel-regi den 1. januar 2013 til den 1. januar 2025.

Hvad angår indfasningen af kapitalgulvet vil det ske fra 1. januar 2025 til 31. december 2029, hvorefter de 72,5 pct. vil være gældende.

- 50 pct. i perioden 1. januar 2025 til 31. december 2025
- 55 pct. i perioden 1. januar 2026 til 31. december 2026
- 60 pct. i perioden 1. januar 2027 til 31. december 2027
- 65 pct. i perioden 1. januar 2028 til 31. december 2028
- 70 pct. i perioden 1. januar 2029 til 31. december 2029.

Den foreslåede frist for indfasning af kapitalgulvet i Basel-standarderne er fra 1. januar 2023 og frem til den 1. januar 2028.

Betydning af nye kapitalkrav

Beregninger fra februar 2018 fra den danske ekspertgruppe samt fra den europæiske banktilsynsmyndighed (EBA) viser, at de nye anbefalinger fra Basel-komiteén vil forhøje kapitalkravene i de danske institutter i niveauet ca. en tredjedel i forhold til de gældende kapitalkrav. Den danske ekspertgruppe kom frem til en samlet stigning i kapitalkrav for danske institutter på 78 mia. kr. (stigning på 34 pct.). To tredjedele af stigningen skyldes kapitalgulvet, da kapitalgulvet særligt rammer realkreditlån, både til husholdninger og virksomheder, samt erhvervslån. Det skyldes, at vurderingen af risikoen forbundet med denne type lån er lavere ved brug af danske institutters interne mo-deller end ved brug af standardmetoden, som kapitalgulvet er knyttet til.

Beregninger fra Copenhagen Economics bestilt af Finans Danmark fra maj 2021 er kommet frem til, at kapitalkravene i gennemsnit vil stige i EU med mellem 13-19 pct., hvor de danske institutter dog er blandt de hårdest ramte med mellem 29-36 pct. Copenhagen Economics kommer frem til et samlet ekstra kapitalkrav på mellem 58 og 90 mia. kr. for danske institutter.

Beregningerne har selvfølgelig ikke kunne tage højde for ændringerne, der følger af forslaget til implementering i EU.

- ↳ [Rapport fra ekspertgruppe nedat af Erhvervsministeren \(februar 2018\)](#)
- ↳ [Rapport fra Copenhagen Economics bestilt af Finans Danmark \(maj 2021\)](#)

Reaktioner

Finans Danmark har i en pressemeddelelse reageret på dagens forslag fra Kommissionen:

- ↳ [Pressemeddelelse fra Finans Danmark](#)

Pakke på bankområdet

Kommissionens forslag om implementering af Basel III-standarden er en del af en større pakke på bankområdet, som blev præsenteret af Kommissionen i dag. Foruden Basel III-delen indeholder pakken også en del om bæredygtighed og bidrag til den grønne omstilling samt en del om bedre tilsyn.

- ↳ [Pressemeddelelse fra Kommissionen](#)
- ↳ [Spørgsmål og svar fra Kommissionen](#)

Det videre forløb

Rådet og Europa-Parlamentet skal nu drøfte og vedtage Kommissionens forslag til EU-implementering af Basel III-regelsættet.

Produceret og skrevet af:

Martin Jørgensen, EU-konsulent, 3622